Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

Επιτροπή Αλιείας

2024/0159(NLE)

14.11.2024

***

ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΣΤΑΣΗΣ

σχετικά με το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου που αφορά τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του πρωτοκόλλου (2024-2029) εφαρμογής της συμφωνίας αλιευτικής σύμπραξης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Δημοκρατίας της Γουινέας Μπισάου
(12475/2024 – C10-0108/2024 – 2024/0159(NLE))

Επιτροπή Αλιείας

Εισηγητής: Eric Sargiacomo

Υπόμνημα για τα χρησιμοποιούμενα σύμβολα

*	Διαδικασία διαβούλευσης
***	Διαδικασία έγκρισης
***I	Συνήθης νομοθετική διαδικασία (πρώτη ανάγνωση)
***II	Συνήθης νομοθετική διαδικασία (δεύτερη ανάγνωση)
***III	Συνήθης νομοθετική διαδικασία (τρίτη ανάγνωση)

(Η ενδεικνυόμενη διαδικασία στηρίζεται στη νομική βάση που προτείνεται στο σχέδιο πράξης)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....5

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....6

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ Ή ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ ΤΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΕΙΣΗΓΗΤΗ 9

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου που αφορά τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του πρωτοκόλλου (2024-2029) εφαρμογής της συμφωνίας αλιευτικής σύμπραξης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Δημοκρατίας της Γουινέας Μπισάου
(12475/2024 – C10-0108/2024 – 2024/0159(NLE))

(Έγκριση)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη το σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου (12475/2024),

– έχοντας υπόψη το πρωτόκολλο (2024-2029) εφαρμογής της συμφωνίας αλιευτικής σύμπραξης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Δημοκρατίας της Γουινέας Μπισάου (12189/2024),

– έχοντας υπόψη την αίτηση έγκρισης που υπέβαλε το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 43 παράγραφος 2 και το άρθρο 218 παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο στοιχείο α) σημείο v) και το άρθρο 218 παράγραφος 7 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (C10-0108/2024),

– έχοντας υπόψη το μη νομοθετικό ψήφισμά του της ...[1] σχετικά με το σχέδιο απόφασης,

– έχοντας υπόψη τη δημοσιονομική αξιολόγηση που εξέδωσε η Επιτροπή Προϋπολογισμών,

– έχοντας υπόψη το άρθρο 107 παράγραφοι 1 και 4, καθώς και το άρθρο 117 παράγραφος 7 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Ανάπτυξης,

– έχοντας υπόψη τη σύσταση της Επιτροπής Αλιείας (A10-0000/2024),

1. εγκρίνει τη σύναψη της συμφωνίας·

2. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει τη θέση του Κοινοβουλίου στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή καθώς και στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών και της Δημοκρατίας της Γουινέας Μπισάου.

[1] Κείμενα που εγκρίθηκαν, P10_TA(0000)0000

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η Δημοκρατία της Γουινέας-Μπισάου

Η Γουινέα-Μπισάου έχει 1,8 εκατ. κατοίκους, που ανήκουν σε 11 εθνοτικές ομάδες. Το 1/2 του πληθυσμού ζει σε αστικές περιοχές. Η αναλογία αυτή αναμένεται να αυξηθεί. Το 60% περίπου του πληθυσμού είναι ηλικίας κάτω των 25 ετών. Η χώρα έχει και υψηλό δείκτη γονιμότητας και υψηλό ποσοστό βρεφικής θνησιμότητας (54,8 θάνατοι ανά χίλιες γεννήσεις). Το ποσοστό αναλφαβητισμού υπερβαίνει το 40 %. Από την υπογραφή του προηγούμενου πρωτοκόλλου, η χώρα έχει υποχωρήσει δύο θέσεις στον δείκτη ανθρώπινης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και κατατάσσεται στην 179η θέση από τις 193 συνολικά (UNDP, 2021).

Οι εγχώριοι φυσικοί πόροι αποτελούσαν ανέκαθεν τον βασικό πυλώνα της οικονομίας της Γουινέας Μπισάου. Η συνεισφορά της γεωργίας στο ΑΕΠ και στις εξαγωγές της χώρας ανέρχεται σε 56 % και 90 % αντίστοιχα και βασίζεται σε μία μόνο καλλιέργεια – τα καρύδια ανακαρδιοειδών (κάσιους). Μία από τις κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα είναι η διαφοροποίηση της παραγωγής.

Το ένα τρίτο σχεδόν των δημοσίων εσόδων προήλθε από δωρεές της διεθνούς κοινότητας, ενώ το ένα τρίτο του ποσού αυτού προερχόταν από την ΕΕ. Η χρηματοδότηση που παρέχεται μέσω της συμφωνίας αλιευτικής σύμπραξης (ΣΣΒΑ, στην πλέον πρόσφατη εκδοχή της), που έχει συναφθεί μεταξύ της ΕΕ και της Γουινέας Μπισάου, ως αντιστάθμιση για την πρόσβαση σε πόρους, συμβάλλει σημαντικά στα δημόσια οικονομικά της χώρας.

Η πλατιά υφαλοκρηπίδα της Γουινέας Μπισάου, «τροφοδοτούμενη» από τις εκβολές των ποταμών, και η εποχιακή άνοδος των ωκεάνιων ρευμάτων συμβάλλουν στη διασφάλιση πλούσιων αποθεμάτων, τόσο σε παράκτια όσο και σε ωκεάνια αλιευτικά είδη. Τα κύρια αποθέματα εμπορικής αξίας περιλαμβάνουν τα βενθοπελαγικά είδη, τα μικρά πελαγικά είδη, τα μεγάλα μεταναστευτικά πελαγικά είδη, τα οστρακοειδή (γαρίδα, συμπεριλαμβανομένης της γαρίδας βαθέων υδάτων) και τα κεφαλόποδα (καλαμάρια και χταπόδια).

Η αλιεία μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοσιτιστικής, αποτελεί πηγή βιοπορισμού για αρκετές χιλιάδες αλιείς και τις οικογένειές τους, συμπεριλαμβανομένων και αλιέων από γειτονικές χώρες (τα στοιχεία ποικίλουν ανάλογα με διαφορετικές εκτιμήσεις).

Το εμπόριο αλιευτικών προϊόντων με την ΕΕ συναντά εμπόδια διότι η χώρα, παρά τις προσπάθειές της, αδυνατεί να συμμορφωθεί με τα υγειονομικά πρότυπα της ΕΕ. Αναμένεται ότι η ενίσχυση των ικανοτήτων της Γουινέας Μπισάου στον τομέα αυτόν, χάρη στη δημιουργία (τον Ιούλιο του 2014) και την πιστοποίηση (εν εξελίξει) —κατόπιν χρονοβόρων διαδικασιών— εργαστηρίου ποιοτικού ελέγχου και ανάλυσης, μπορεί να συμβάλει στην αλλαγή της κατάστασης.

Αλιευτική συμφωνία ΕΕ-Γουινέας Μπισάου

Η πρώτη αλιευτική συμφωνία που συνήφθη μεταξύ της Δημοκρατίας της Γουινέας Μπισάου και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ανάγεται στο 1980. Τα σκάφη των κρατών μελών της ΕΟΚ/ΕΕ έχουν αποκτήσει πρόσβαση σε αλιευτικές δυνατότητες στα ύδατα της Γουινέας Μπισάου από τότε. Το 2007, οι δύο πλευρές υπέγραψαν συμφωνία αλιευτικής σύμπραξης.

Έκτοτε, διαδοχικά πρωτόκολλα εφαρμογής της συμφωνίας έχουν ανανεωθεί σιωπηρά ή/και έχουν αποτελέσει αντικείμενο διαπραγματεύσεων. Η εφαρμογή της συμφωνίας ανεστάλη με πρωτοβουλία της ΕΕ μεταξύ Απριλίου 2012 και Οκτωβρίου 2014, κατόπιν του στρατιωτικού πραξικοπήματος στη χώρα. Πιο πρόσφατα, οι συνομιλίες για το πρωτόκολλο ανέδειξαν την ανάγκη να επανεξεταστούν οι χρηματοδοτικές συνεισφορές που παρέχονται ως αντάλλαγμα για τις αλιευτικές δυνατότητες των στόλων της ΕΕ βάσει του πρωτοκόλλου.

Το τρέχον πρωτόκολλο για την εφαρμογή της συμφωνίας αλιευτικής σύμπραξης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Δημοκρατίας της Γουινέας Μπισάου (2024-2029) ξεκίνησε να εφαρμόζεται προσωρινά από την ημερομηνία υπογραφής του, δηλ. από τις 18 Σεπτεμβρίου 2024. Η εν λόγω αλιευτική συμφωνία επιτρέπει σε σκάφη από ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ να αλιεύουν στα ύδατα της Γουινέας Μπισάου.

Το πρωτόκολλο προβλέπει αλιευτικές δυνατότητες στις εξής κατηγορίες: μηχανότρατες αλιείας γαρίδας με ψυκτικές εγκαταστάσεις· μηχανότρατες με ψυκτικές εγκαταστάσεις, για την αλιεία ιχθύων και κεφαλόποδων· μηχανότρατες αλιείας μικρών πελαγικών ειδών· θυνναλιευτικά με ψυκτικές εγκαταστάσεις και παραγαδιάρικα· θυνναλιευτικά με καλάμι.

Η συμφωνία αφορά πολλά είδη και καλύπτει τον τόνο, τα κεφαλόποδα, τις γαρίδες και τα βενθοπελαγικά είδη. Η συμφωνία αποτελεί μέρος δικτύου συμφωνιών για τον τόνο στη Δυτική Αφρική και είναι μία από τις τρεις μόλις συμφωνίες που αφορούν πολλά είδη αλιευμάτων στην περιοχή (οι άλλες δύο είναι με το Μαρόκο και με τη Μαυριτανία).

Οι αλιευτικές δυνατότητες που παρέχει η συμφωνία βασίζονται στις βέλτιστες διαθέσιμες επιστημονικές γνωμοδοτήσεις και στις συστάσεις της Διεθνούς Επιτροπής για τη Διατήρηση των Θυννοειδών του Ατλαντικού (ICCAT).

Η συνεισφορά της ΕΕ σε αυτό το νέο πρωτόκολλο εκτιμάται σε 85 εκατ. EUR για την πενταετία, ήτοι 17 εκατ. EUR ανά έτος, εκ των οποίων 4,5 εκατ. EUR θα διατεθούν για την προώθηση των ικανοτήτων της Γουινέας Μπισάου για βιώσιμη διαχείριση, έλεγχο και επιτήρηση της αλιείας, καθώς και για τη στήριξη των τοπικών αλιευτικών κοινοτήτων.

Εκτός από τη συνεισφορά της ΕΕ, οι πλοιοκτήτες θα καταβάλλουν τέλη αδειοδότησης και αλίευσης στη διοίκηση της Γουινέας Μπισάου προκειμένου να τους επιτραπεί να αλιεύουν. Με τον συνδυασμό της συνεισφοράς της ΕΕ και των τελών που θα καταβάλλονται από φορείς εκμετάλλευσης της ΕΕ, το συνολικό εκτιμώμενο χρηματοδοτικό κονδύλιο υπερβαίνει τα 100 εκατ. EUR για την πενταετή περίοδο.

Ο εισηγητής ευελπιστεί ότι το νέο πρωτόκολλο θα δώσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Δημοκρατία της Γουινέας Μπισάου τη δυνατότητα να συνεργαστούν στενότερα, με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης εκμετάλλευσης των αλιευτικών πόρων στα ύδατα της Γουινέας Μπισάου και τη στήριξη των προσπαθειών της χώρας για την ανάπτυξη του εθνικού αλιευτικού τομέα και των συναφών δραστηριοτήτων.

Οι πρόσφατες επενδύσεις από την Αφρικανική Τράπεζα Ανάπτυξης και λοιπούς επενδυτές (π.χ. Κίνα) σε υποδομές, καθώς και ένας αλιευτικός λιμένας προοριζόμενος για την παραδοσιακή αλιεία (εκφόρτωση και μεταποίηση) στο Alto Bandim, αποτελούν μια ευκαιρία για τη χώρα αλλά δεν επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών. Η ανάπτυξη υποδομών εκφόρτωσης, αποθήκευσης και μεταποίησης αλιευμάτων, τις οποίες θα μπορούν να χρησιμοποιούν οι στόλοι βιομηχανικής αλιείας που δραστηριοποιούνται στα ύδατα της

Γουινέας Μπισάου μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα σημαντική, όχι μόνο σε επιχειρησιακό πλαίσιο, αλλά και για την ανάπτυξη του αλιευτικού κλάδου της χώρας, δεδομένου ότι θα ευνοήσει τη δημιουργία αγορών, δομών διανομής και εμπορίας, καθώς και εργαστηρίων για την ανάλυση της ποιότητας.

Ο εισηγητής πιστεύει ότι η συμφωνία οφείλει να συμβάλει στο να καταστεί η χώρα πιο αυτόνομη, να διατηρήσει την αναπτυξιακή της στρατηγική και να διασφαλίσει την κυριαρχία της.

Ως εκ τούτου, συνιστά στο Κοινοβούλιο να εγκρίνει τη σύναψη της εν λόγω ΣΣΒΑ και του πρωτοκόλλου της, διότι έχουν μεγάλη σημασία τόσο για τη Δημοκρατία της Γουινέας Μπισάου όσο και για τους στόλους της ΕΕ που δραστηριοποιούνται ήδη στα ύδατα της εν λόγω χώρας.

Λαμβανομένων υπόψη του ρόλου και των αρμοδιοτήτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στον τομέα αυτόν, ο εισηγητής θεωρεί σκόπιμο και απαραίτητο να εγκριθεί μη νομοθετικό ψήφισμα σχετικά με την εν λόγω συμφωνία, που θα διατυπώνει εκτιμήσεις και συστάσεις οι οποίες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από την Επιτροπή για όσο διάστημα ισχύει το τρέχον πρωτόκολλο (κάτι που, δυστυχώς, δεν έπραττε πάντα στο παρελθόν).

Επιπλέον των όσων προαναφέρθηκαν, ο εισηγητής επιθυμεί να αναδείξει τα ακόλουθα ζητήματα, τα οποία χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής.

Η συμφωνία οφείλει να προωθήσει μια πραγματικά βιώσιμη ανάπτυξη του αλιευτικού τομέα της χώρας, καθώς και των συναφών κλάδων και δραστηριοτήτων, προκειμένου να αυξηθεί η προστιθέμενη αξία που θα παραμένει στη χώρα ως αποτέλεσμα της εκμετάλλευσης των δικών της φυσικών πόρων.

Τέλος, ο εισηγητής τονίζει ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα πρέπει, σε κάθε στάδιο, να ενημερώνεται πλήρως και άμεσα σχετικά με τις διαδικασίες που αφορούν το πρωτόκολλο, την ανανέωση και την εφαρμογή του, σύμφωνα με τα όσα ορίζει αναλυτικά το μη νομοθετικό ψήφισμα που συνοδεύει την παρούσα σύσταση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ Ή ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ ΤΙΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΕΙΣΗΓΗΤΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του παραρτήματος Ι του Κανονισμού, ο εισηγητής δηλώνει ότι έλαβε εισηγήσεις από τις ακόλουθες οντότητες ή πρόσωπα κατά την εκπόνηση του σχεδίου έκθεσης:

Οντότητα και/ή πρόσωπο
Europêche
European Transport Workers' Federation (ETF)
Coalition pour des Accords de Pêche Equitables CAPE/CFFA

Ο ανωτέρω κατάλογος συντάσσεται υπό την αποκλειστική ευθύνη του εισηγητή.

Όταν φυσικά πρόσωπα προσδιορίζονται στον κατάλογο με το όνομά τους, με τα καθήκοντά τους ή και με τα δύο, ο εισηγητής δηλώνει ότι υπέβαλε στα ενδιαφερόμενα φυσικά πρόσωπα τη Δήλωση περί ιδιωτικότητας αριθ. 484 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), η οποία ρυθμίζει τους όρους που ισχύουν για την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων και τα δικαιώματα που συνδέονται με την εν λόγω επεξεργασία.